

Rondzendbrief 6 mei 2020

“Want zondag is het Moederdag!”

Toen ik op het idee kwam om deze week elke dag een verhaal te vertellen over moeders in de Bijbel, dacht ik nog, dat er daardoor allerlei inspirerende verhalen zouden komen over moeders, die het verschil zouden maken; moeders die daadkrachtig een bijdrage leveren aan het welslagen van het volk Israël, en heel de wereld.

En natuurlijk is dat ook wel zo, want zonder moeders was er überhaupt geen volk. Maar de verhalen zijn toch niet allemaal zo heldhaftig en krachtig als ik verwacht had. Neem nu ...

Rachel

Rachel moet in de ogen van Jakob een oogverblindende oosterse schoonheid geweest zijn. Hij trof haar bij de waterput, waar zij met de kudde schapen van haar vader Laban te drinken gaf. Jakob hielp haar daarbij, en raakte meteen smoorverliefd. Hij heeft zeven jaar (!) gewacht voor ze gingen trouwen, en toen gebeurde er al iets raars. Zoals ik al zei, Jakob wilde met Rachel trouwen, maar toen hij na de huwelijksnacht wakker werd, bleek hij de nacht met haar zus Lea doorgebracht te hebben. ‘Ach ja,’ zei Laban, ‘eerst de oudste dochter, dan de tweede’. En daarom moet Jakob nog zeven jaar voor Laban werken.

En zo had Jakob opeens vier vrouwen: Lea en Rachel, plus hun slavinnen Bilha en Zilpa; die hoorden gewoon bij de deal.

Rachel bleek in eerste instantie onvruchtbaar. En dat is een thema bij veel ‘moeders in Israël’, let maar op. Toen ze dat ontdekte, mocht Jakob proberen om bij haar slavin Bilha een kind te verwekken. Dat werden uiteindelijk twee kinderen: Dan en Naftali.

Later kreeg Rachel wel twee kinderen van haarzelf: Jozef en Benjamin. Bij de geboorte van laatstgenoemde is ze gestorven. Ze wilde het kind Ben-oni noemen, ‘kind van smarten’, maar Jakob noemde zijn jongste zoon Benjamin, ‘zoon van het geluk’, want bij alle narigheid die het leven van Jakob heeft gekenmerkt, was

Rachel wel zijn ‘geluk’ (Gen. 35: 18).

Rachel heeft aan het begin van haar huwelijk met Jakob gezegd: ‘Geef mij kinderen of ik sterf’ (Gen. 30: 1). De tragiek van haar leven was, dat ze kinderen kreeg, en uitgerekend daaraan stierf.

Kinderloosheid en moedersterfte, wat een drama!

Ook onder ons zijn er vrouwen die geen kinderen hebben, gewild of ongewild. En gelukkig neemt de sterfte onder vrouwen rond de geboorte van een kind sterk af. Maar dat deze twee feiten zich in één leven kunnen verenigen, is heel bijzonder en heel dramatisch!

Maar iemand als Rachel laat ondanks dat zien, dat volhouden en wilskracht karakterkenmerken zijn, die niemand misstaan. Ik weet niet of Jakob voor haar mooie ogen is gevallen (Gen. 29: 17) of voor haar karakter. Misschien speelden die allebei een rol. Feit is, dat zij de geschiedenis van Israël is ingegaan als de 'mater dolorosa', de moeder van smarten. Die rol is in de Nieuwtestamentische periode overgenomen door Maria, de moeder van Jezus, maar veelzeggend is het: een moeder van smart.

Kinderen krijgen en kinderen hebben is een zegen – dat zullen veel ouders, en met name jonge ouders met me eens zijn. Maar kinderen kunnen ook veel smart, veel verdriet veroorzaken, door hun gedrag bijv., maar ook gewoon door hun levensloop of de loop der dingen in hun leven.

Enfin, Rachel dus, een vrouw in wie schoonheid en verdriet samenkwamen, een vrouw die het mooiste van haar leven met de hoogste prijs betaald heeft.

Zoals ik al zei, het zijn niet allemaal buitengewoon heldhaftige verhalen als het over 'Moeders in de Bijbel' gaat. Maar herkenning van enkele gevoelens zullen deze verhalen ongetwijfeld opleveren.

Op naar de volgende aflevering! Over Zippora. Wie? Zippora.

Ds. Jan de Visser